

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 B, Dnepropetrovsk

**Materiály X mezinárodní vědecko - praktická konference
«Efektivní nástroje moderních věd – 2014».** - Díl 11. Právní
vědy. Administrativa.: Praha. Publishing House «Education and
Science» s.r.o - 104 stran

Šéfredaktor: Prof. JUDr. Zdeněk Černák

Náměstek hlavního redaktor: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníčková

X sběrné nádobě obsahují materiály mezinárodní vědecko - praktická
konference «Efektivní nástroje moderních věd» (27 dubna - 05 května 2014 roku)
po sekcích Právní vědy. Administrativa.

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 270 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

© Kolektiv autorů, 2014

© Publishing house «Education and Science» s.r.o.

PRÁVNÍ VĚDY

ÚSTAVNÍ PRÁVO

Курдюкова З.Н.

Доцент кафедры теории и истории государства и права Самарского государственного экономического университета, к.ю.н.

Щеглов С.И.

Магистрант Института права Самарского государственного экономического университета

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОГО ПРАВОВОТВОРЧЕСТВА И СИСТЕМАТИЗАЦИИ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА

Проблемы правотворчества и систематизации законодательства всегда были в центре внимания юридической науки. Фундаментальные разработки этой теоретической проблемы можно встретить в трудах таких известных ученых, как С.С.Алексеев, М.И.Байтин, В.М.Баранов, Н.Н.Вопленко, В.М.Ведяхин, И.Я.Дюрягин, В.Н.Кудрявцев, О.Э.Лейст, Н.И.Матузов, А.В.Малько, Л.А.Морозова, В.С.Нерсесянц, Л.С.Явич, и многих других. Вместе с тем, за последние годы накопился значительный нормативный и кодификационный материал, который требует своего научного осмысления. Анализ этого материала позволяет сделать определенные теоретические обобщения, которыми и хотелось бы поделиться в рамках данной работы.

Правотворчество представляет собой одну из важнейших сторон деятельности государства, форму его активности, имеющую своей непосредственной целью формирование правовых норм, их изменение, отмену или дополнение. В каждом государстве правотворчество обладает своими особенностями, но везде оно направлено на создание и совершенствование единой, внутренне согласованной и непротиворечивой системы правовых норм, регулирующих сложившиеся в обществе разнообразные отношения. Право, как бы узко либо широко оно ни трактовалось в науке, есть всегда результат творчества той или иной совокупности субъектов: физических и юридических лиц, общественных организаций и органов государственной власти. С учетом этого обстоятельства термин «правотворчество» представляется более конкретным, чем не имеющее никакой связи с деятельностью по созданию правовых норм, но иногда употребляемое в литературе понятие «правообразование». По своей социальной сути правотворчество есть процесс возведения государственной воли в закон, ее оформления в различных нормативно-правовых актах, процесс при-

чий оформляє низку інших процесуальних документів, наприклад, підписки свідків, потерпілих, підозрюваних про нерозголошення даних досудового слідства.

У випадку, коли виникає необхідність залучення спеціаліста (ч. 2 ст. 240 КПК України) або експерта, які залучаються до проведення експерименту вперше, також необхідно оформити відповідні процесуальні документи.

До зазначених вище дій також можна віднести й інші процесуальні дії (запити та доручення слідчого (наприклад, про доставку підозрюваного), постанову про призначення перекладача тощо).

Таким чином, узагальнивши викладене вище, можна зробити висновок, що КПК України надає слідчому повну самостійність у виборі форм і способів провадження слідчого експерименту, накладаючи, разом з тим, на нього процесуально-правові обмеження щодо проведення розглядуваної слідчої (розшукової) дії.

Література:

1. Рубан А.С. Следственный эксперимент: теория и практика : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук :12.00.09 / Александр Сергеевич Рубан. – Владимир, 2009. – 26 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України [текст] : станом на 18 січня 2013 р. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 290 с.
3. Белкин Р.С., Белкин А.Р. Эксперимент в уголовном судопроизводстве : Методическое пособие. – М. : Издательская группа ИНФРА-М-НОРМА, 1997. – 160 с.
4. Науково-практичний коментар нового Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012 № 4651-VI // Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Х, 2012. – 681 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1233090949171/pravo/kriminalniy_protseualniy_kodeks_ukrayini_naukovo-praktichniy_komentar_-_tatsiy_vya

Круль Святослав Михайлович

Кандидат юридичних наук, адвокат,

старший викладач кафедри кримінального права Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ КРИМІНАЛЬНА ТА КРИМІНАЛІСТИЧНА РЕЄСТРАЦІЯ

У правовій літературі, зокрема криміналістичній, ще й до сьогодні немає єдності щодо вживання терміну «криміналістична реєстрація» чи «кримінальна реєстрація». В загальному сутність реєстрації, що отримала на практиці назву «криміналістична», її зміст, види і призначення на сьогоднішній день в теорії

судового пізнання і криміналістиці досліджено не достатньо повно. Результати системного вивчення практики і наукової літератури дозволяють сформулювати основні концептуальні положення теорії криміналістичної реєстрації, через призму яких необхідно розглядати систему інформаційного забезпечення аналітичної роботи в сфері кримінального судочинства.

Характерно, що в науковій літературі єдина точка зору на поняття криміналістичної реєстрації відсутня. Криміналістична реєстрація, включає в себе криміналістичний та інші види обліків. У зв'язку з цим слід зазначити, що термін «криміналістична реєстрація» з'явився в період становлення вітчизняної криміналістики, коли система криміналістики складалася з «кримінальної техніки», «кримінальної тактики» і методології [9, с. 5].

Згодом, як відомо, перші два із зазначених розділів були змінені на «криміналістичну техніку» і «криміналістичну тактику», оскільки вони зазначали про відповідні розділи криміналістичної науки. Але термін реєстрація ж так і залишилася «кримінальною» [2, с. 149-150]. В подальшому поряд з терміном «кримінальна реєстрація» став використовуватися і термін «реєстрація». Так, у «Вступі» до «Криміналістики» видання 1938 Е.У. Зіцер використовує термін «кримінальна реєстрація», називаючи її «найбільш ефективною і розробленою частиною сучасної буржуазної криміналістики» [3, с. 18]. Слідом за ним у розділі «Реєстрація та впізнання» даного видання Н.В. Терзієв і Н.А. Бобров використовують у цьому ж значенні термін «реєстрація» без прикметника «кримінальна». Приблизно з початку 1960-х рр. в криміналістиці цьому ж сенсі все частіше став використовуватися термін «криміналістична реєстрація».

По-друге, багато вчених ототожнюють термін «кримінальна реєстрація» з поняттям самого обліку. Цієї точки зору, до речі, дотримувався ще М.І. Якімов, який розумів під кримінальною реєстрацією «облік злочинного елементу країни з метою пошуку найкращих способів боротьби зі злочинністю та знешкодження самих злочинців» [8, с. 6].

Н.В. Терзієв також стверджував, що «кримінальна реєстрація є систематичний документальний облік певної категорії осіб і деяких об'єктів, що мають криміналістичне значення, з метою їх подальшої ідентифікації і для наведення довідок при розслідуванні злочинів» [7, с. 252.].

О.Ю. Пересункін розуміє під нею «сукупність різних видів обліку певних (які потрапили до сфери кримінального процесу або оперативної діяльності) об'єктів, що здійснюються шляхом фіксації і зосередження характерних даних про об'єкти» [5, с. 350].

Аналогічної думки дотримується і Л.Я. Драпкін, який відносить до системи кримінальної реєстрації всі спеціалізованні обліки правоохоронних органів [5, с.199].

С.А. Ялишев стверджує, що «всі криміналістичні обліки, неминуче «переплітаються» один з одним і тим самим створюють цілісну систему, яка і називається кримінальною реєстрацією», і т. д.

Р.С. Белкін, на відміну від зазначених позицій вказаних вище авторів, розглядав кримінальну реєстрацію з двох точок зору: з позицій предметного вираження (тобто сукупності картотек, колекцій та інших баз реєстраційних даних) і з позицій процесу оперування цими об'єктами (тобто безпосередньою реєстраційною діяльністю). Таким чином, на його думку, кримінальна реєстрація як інститут практичної діяльності являє собою єдність системи речових засобів реєстрації і системи дій, оперування цими засобами з метою боротьби з злочинністю [2, с. 150].

Однак з цього приводу є й інша точка зору, яка виділяє реєстрацію не як систему інформаційних ресурсів, а як «технологічний процес» фіксації, обліку та зберігання документованої інформації, заснований на визначені методології. Тому, Н.С. Польовий виходить з цих позицій чітко розділяє поняття «реєстрація» і «облік». Зокрема, під реєстрацією він розуміє «науково розроблену систему отримання, обліку та зберігання даних про осіб, предмети та інші об'єкти, що мають криміналістичне значення», а під обліками – «інформаційні системи, які здатні виконувати функцію «зберігання» інформації про події і явища кримінального характеру» [7, с. 344].

Подібної позиції з цього приводу дотримується і В.А. Образцов, який зазначає, що: «Криміналістична реєстрація, – зазначає він, – визначається як науково обґрунтована інформаційна спецсистема, створена для збору, обліку, накопичення, обробки даних для подальшого їх використання правоохоронними органами в пошукових, у тому числі розшукових, ідентифікаційних та інших цілях» [8, с. 117].

Такий підхід до розгляду даного терміна, мабуть, більш виправданий, тому що дієслово «реєструвати», в першу чергу, означає «записувати, відзначати з метою обліку», і іменник «реєстрація» в цьому випадку має на увазі «внесення даних у список, до переліку з метою систематизації відповідних даних, набуття ним законної сили і т. д. «

Колізія в поглядах на ці поняття, як видно, стала реальністю через те, що іменники «реєстрація» і «облік», маючи кілька тлумачень, можуть розглядатися і як синоніми. Наприклад, «облік» може означати «реєстрацію, занесення до списків осіб, які перебувають де-небудь і т. д.». Можливо, тому в 1960-х рр. на тлі відсутності однакового розуміння терміна «кримінальна реєстрація», як зазначає Р.С. Белкін, терміни «реєстрація» і «облік», крім усього іншого, помінялися місцями. Відповідний розділ криміналістики в деяких наукових роботах став іменуватися «криміналістичним обліком». Цей термін розумівся двояко: як кримінальна реєстрація, здійснюється у вигляді систематизованого письмового чи іншого обліку певних відомостей про об'єкти, пов'язаних з розслідуваною подією, а також як систематизація і класифікація зібраної інформації з метою попередження і розкриття злочинів. Беручи до уваги всі ці колізії, щоб уникнути термінологічної плутанини в ході дисертаційної роботи термін «кримінальна реєстрація» буде використовуватися нами виключно у зв'язку з

розглядом специфічного «технологічного процесу», заснованого на певній методології, який пов'язаний з пошуком, збором, фіксацією та обробкою одержуваних відомостей.

У цьому аспекті прикметник «кримінальна» буде мати більш широке тлумачення ніж традиційне, що означає лише приналежність кримінальної реєстрації до криміналістичної техніки. Вжити це слово в розширювальному тлумаченні дозволяє нам словник української мови, який визначає прикметник «кримінальна», як «відноситься до злочинів». Таке ж розширене тлумачення цього терміна дає і кримінально-процесуальне законодавство. Наприклад, завданнями кримінального судочинства є охорона прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, які беруть в ньому участь, а також швидке і повне розкриття злочинів, викриття винних та забезпечення правильного застосування Закону з тим, щоб кожний, хто вчинив злочин, був притягнутий до відповідальності і жоден невинний не був покараний. (КПК України). Таким чином, в ході подальших міркувань кримінальну реєстрацію слід розглядати як процес отримання даних про злочини та осіб, до них причетних, заснований на виявленні і фіксації ознак, відображаючих характерні властивості об'єктів, з використанням криміналістичних та інших наукових методів, а також гласних і негласних способів.

Поряд з цим, поняття «облік», в ході подальших міркувань буде розглядатися виключно як банк або база даних, тобто об'єктивна форма представлення та організації сукупності відповідних даних.

Виходячи з цього, можемо зробити висновок, що в сучасній криміналістичній науці слід використовувати термін «криміналістична реєстрація», оскільки термін кримінальна реєстрація є застарілим і використовувався в той період коли система криміналістики складалася з «кримінальної техніки», «кримінальної тактики» і методології.

Література

1. Белкин Р. С. Курс советской криминалистики : [в 3-х т.] / Р. С. Белкин. – М. : Акад. МВД СССР, 1978. – Т. 2 Частные криминалистические теории. – 411 с.
2. Белкин Р. С. Курс криминалистики : [в 3 т. / Р. С. Белкин. – М. : Юристъ, 1997. – Т. 2 : Частные криминалистические теории. – 464 с.
3. Зицер Е. У. Введение / Е. У. Зицер // Криминалистика / Под ред. А. Я. Вышинского. – М., 1938. – 538 с.
4. Криминалистика : учеб. для юрид. вузов МВД, СССР. – Т. 1. – М. : Изд. ВШ МВД СССР, 1969. – 376 с.
5. Криминалистика : учебник / И. Ф. Герасимов, Л. Я. Драпкин, Е. П. Ищенко и др. / Под ред. И. Ф. Герасимова, Л. Я. Драпкина. – М. : Высш. шк., 1994. – 528 с.
6. Криминалистика : учебник / Под ред. В. А. Образцова. – М. : Юрид. лит., 1995. – 592 с.

7. Криминалистика : учебник / под ред. Н. П. Яблокова. – М. : Изд-во Бек, 1995. – 708 с.
8. Криминалистика. Руководство по уголовной технике и тактике. [новое издание, перепечатанное с издания 1925 г.] / И. Н. Якимов. – М. : ЛексЭст, 2003. – 496 с.
9. Макаренко Н. П. Техника расследования преступлений / Н. П. Макаренко. – Харьков, 1925. – 154 с.
10. Советская криминалистика. Теоретические проблемы – М. : Юриздат, 1978. – 561 с.

OBSAH

PRÁVNÍ VĚDY

ÚSTAVNÍ PRÁVO

Курдюкова З.Н., Щеглов С.И. Теоретические проблемы современного правотворчества и систематизации законодательства	3
Жаркенова Г.А., Муйденова Ә.Қ. Адам құқығын қорғаудағы Қазақстан Республикасы Конституциясының орны	6
Дюсебаева Г.К. К вопросу становления политической системы РК: институт президентства	11
Sman A.S., Bermukhambetova B. The role and importance of public service in the Republic of Kazakhstan.....	16

CIVILNÍ PRÁVO

Ахметова И.А., Усенбаева И.М., Галы Ж.О., Мусраунова А.С. Бала құқығын қорғау – басты міндет	18
Кокжанова З.Г. Один из механизмов взаимодействия государственных структур с неправительственными организациями – деятельность Совета по взаимодействию с неправительственными организациями при акимате Костанайской области (Казахстан).....	20
Марченко О.М. Окремі аспекти вибору права та його обмеження в міжнародному приватному праві	22
Шакиров К., Корытникова Н.А. Проблемные вопросы наследования по завещанию по законодательству РК	27
Виниченко Ю.В., Асланян Н.П. О подходах к пониманию категории «гражданский оборот» в российской цивилистике.....	31
Сенников Н.Л. Толкование «права преждепользования» по смыслу, содержанию – «факт преждепользования» (комментарий ко второму заседанию НК СИП РФ)	39
Максуров А.А. Соотношение эффективности и качества правовых явлений (на примере координационной технологии).....	46

PRÁVO OBCHODNÍCH VZTAH

Бардаченко Д.В., Амбражей О.А. Захист ділової репутації суб'єктів господарювання та відшкодування моральної шкоди.....	48
Солдатенко А.Г., Амбражей О.А. Захист комерційної таємниці на підприємстві	50

CRIMINALISTICS A SOUDNÍ LÉKAŘSTVÍ

- Рогова И.А., Бурцева Е.В.** Проблемы получения информации, содержащейся в электронных мобильных устройствах, с применением универсального устройства извлечения судебной информации (UFED) 53
- Балицкий Т.М.** Процессуальный порядок проведения следственного эксперимента 58
- Круль С.М.** Розмежування понять кримінальна та криміналістична реєстрація 60

PODNIKATELNÍ A BANKOVNÍ PRÁVO

- Бадаев Н.В.** Малый бизнес и органы местного самоуправления 65
- Отческий И.Е., Трухин Н.В.** Вопросы гражданско-правовой ответственности исполнителей туристских услуг 69
- Рахметоллина М.М.** Қазақстан республикасындағы франчайзингтің құқықтық даму тұлғалары 77

MEZINÁRODNÍ PRÁVO

- Мицик Н.А.** Французская система борьбы с загрязнением моря. Вместо предисловия 84
- Ілляшенко Ю.Ю.** Реалізація основних положень Конвенції ООН про права дитини в Україні (90-ті роки XX ст.– початок XXI ст.) 86

ADMINISTRATIVA

MODERNÍ TECHNOLOGIE SPRÁV

- Карташов Є.Г.** Складові механізми державного управління стійкістю регіональних еколого-економічних систем: теоретичні аспекти 89
- Ортіна Г.В.** Інноваційна основа збалансованості стратегії розвитку реального сектору економіки 90
- Алдажаров К., Досымбеков Т.К.** Бейнебақылау жүйелері 92
- Тесикова Ж.К.** Совершенствование антикризисного управления в Казахстане 94